

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ЯК ОДИН З НАПРЯМІВ СТРУКТУРНОЇ РЕФОРМИ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ

Пропонується проведення моніторингових досліджень для визначення комплексної оцінки соціальної захищеності працівників залізничного транспорту. Розглядаються завдання і етапи цієї процедури.

Предлагается проведение мониторинговых исследований для определения комплексной оценки социальной защищенности работников железнодорожного транспорта. Рассматриваются задания и этапы этой процедуры.

The leadthrough of monitoring researches is offered for determination of complex estimation of social protected of workers of railway transport. The tasks and stages of this procedure are examined.

Сьогодні, в умовах реформування залізничного транспорту, керівництвом «Укрзалізниці» приділяється велика увага соціальному захисту працівників, що є одним з напрямів структурної реформи галузі.

Насамперед слід зазначити, що за рахунок забезпечення високих темпів соціально-економічного розвитку залізничної галузі забезпечується можливість покращення соціального добробуту працівників.

Згідно з Концепцією Державної програми реформування залізничного транспорту України, схваленою Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.12.2006 р. № 651, для забезпечення соціального захисту працівників галузі під час і після реформування передбачається насамперед проведення соціальної політики на принципах партнерства з галузевими профспілками, розробка і впровадження соціальних стандартів, вирішення проблем щодо умов і оплати праці в рамках тарифної угоди (колективного договору), удосконалення системи медичного обслуговування з впровадженням страхових принципів фінансування.

Актуальністю відзначається питання ступеня соціальної захищеності працівників залізничного транспорту.

Вирішення стратегічних задач структурної реформи неможливе без зміни принципів соціальної підтримки. Доцільним є комплексна оцінка соціальної захищеності працівників залізничної галузі.

Пропонується провести моніторингові дослідження, які забезпечать можливість якісної суб'єктивної оцінки показників загального рівня життя й визначити міру задоволеності соціальною сферою в різних категорій працівників залізничного транспорту.

Метою такого дослідження є власне оцінка ступеня соціальної захищеності працівників як

основи формування й розвитку організаційної структури.

Завдання дослідження полягатимуть у наступному:

- вивчення рівня соціального захисту працівників залізничного транспорту;
- з'ясування питання про ступінь задоволеності працівників станом соціальної сфери на підприємстві, як у цілому, так і у різних аспектах цієї проблеми;
- виявлення тих сторін соціальної сфери, стан яких не задовольняє співробітників і вимагає більше пильної уваги з боку керівництва;
- виявлення ступеня відповідності декларованого та реального становища у області соціального захисту працівників залізниць.

Таке дослідження необхідно провести методом анкетного опитування. Оскільки об'єктом дослідження є персонал «Укрзалізниці», що включає у свій склад безліч підприємств різної функціональної спрямованості, територіально розташованих по всій території України, найбільш раціональним способом опитування є застосування вибіркового методу. Анкета повинна містити питання, згруповані за тематикою (що стосуються різних аспектів соціального захисту і характеристики організаційної й управлінської культури). У зв'язку зі специфікою дослідження в анкету повинні бути включені відкриті, напівзакриті, меню й альтернативні питання, як про факти, так і про думку респондентів.

У підсумку слід зазначити, що опрацювання результатів вказаних моніторингових досліджень дозволить виявити певні закономірності, тенденції та шляхи подолання проблем у сфері соціального захисту працівників залізничної галузі.

Процес досліджень включає наступні етапи й процедури:

1. Визначення проблеми й цілей досліджень.
2. Розробка плану й анкети для досліджень.
3. Анкетування й аналіз результатів.

Об'єктом соціальної проблеми в дослідженні є соціальна сфера в діяльності залізниць.

Предметом - реальний стан соціальної сфери з погляду працівників залізничного транспорту.

Об'єктом дослідження є працівники залізничного транспорту України.

Предмет дослідження - думка співробітників про рівень різних аспектів соціального захисту на підприємствах залізничного транспорту.

Формування гіпотези. Керівництвом "Укрзалізниця" приділяється велика увага соціальному захисту працівників, соціальна політика охоплює всі основні аспекти цього питання, відповідно, основною гіпотезою дослідження буде припущення про те, що працівники залізничного транспорту в цілому задоволені рівнем соціального захисту. Складовими цієї гіпотези будемо вважати припущення про те, що:

- працівники одержують гідну заробітну плату;
- забезпечуються необхідною матеріальною допомогою;
- задоволені, кількістю і якістю обслуговування підприємств робочого постачання, охорони здоров'я, спортивних об'єктів, проведенням заходів дозвілля й відпочинку, організованих керівництвом залізниць.

Соціальна політика на залізничному транспорті Росії буде будуватися на принципах партнерства з галузевими профспілками залізничників і транспортних будівельників. Зокрема, у ВАТ «РЖД» умови праці, заробітної плати й інших соціальних питань будуть устанавлюватися Галузевою тарифною угодою.

Соціальний розвиток залізничного транспорту України

- Закріплення і розширення системи гарантій, компенсацій і пільг, діючих на залізничному транспорті, підвищення мотивації праці, покращення рівня життя працівників і ветеранів галузі за рахунок проведення реформ, спрямованих на найбільш повне задоволення потреб економіки країни в перевезеннях, покращення якості обслуговування, підвищення продуктивності праці і, на цій основі, посилення соціального захисту працівників, а також забезпечен-

ня стабільної роботи усіх ланок в період реформування галузі;

- Удосконалення і розширення видів соціальної підтримки робітників залізничного транспорту по мірі створення економічних умов і в залежності від результатів роботи.

- Створення галузевої програми сприяння зайнятості працівників залізничного транспорту, яких буде звільнено за скороченням штату або чисельності.

- у випадку скорочення обсягів робіт зменшення чисельності працівників проводити, в першу чергу, шляхом природної плинності кадрів та тимчасового обмеження прийому на роботу.

- звільнення працівників за скороченням штату або чисельності застосовувати лише як вимушений захід, а їх працевлаштування проводити на підприємствах, в організаціях, в установах галузі у порядку, передбаченому чинним законодавством.

- надавати переважне право працевлаштування на вакантні посади на підприємствах залізничного транспорту працівникам галузі, які підпадають під скорочення чисельності або штату.

- вживати заходів щодо перепідготовки вивільнених працівників за професіями, на які є попит на підприємствах галузі.

- у випадку ліквідації малодіяльних та збиткових структурних підрозділів залізниць вживати заходів для першочергового працевлаштування працівників, які є єдиними годувальниками в сім'ї, батьків багатодітних сімей, ветеранів залізничного транспорту, яким залишилося менше 5 років до досягнення пенсійного віку.

- організувати підготовку фахівців та кваліфікованих робітників, підвищення кваліфікації працівників відповідно до потреб підприємств галузі. Навчально-виробничий процес, професійно практичну підготовку робітників у технічних школах, працевлаштування випускників вищих навчальних закладів здійснювати згідно Правил організації та проведення професійно-практичної підготовки слухачів технічних шкіл, Положення про організацію навчально-виробничого процесу в технічних школах залізничного транспорту, Положення про стажування та працевлаштування молодих фахівців на залізничному транспорті, які є невід'ємною частиною Галузевої угоди:

- поліпшення соціального захисту і підтримки ветеранів праці:

- збереження права на безплатне користування медичними установами пенсіонерів, які

звільнилися на пенсію з підприємств залізничного транспорту України, а також країн СНД;

- збереження права на пільговий проїзд...
- розробка заходів, спрямованих на захист соціально-економічних інтересів і трудових прав молоді (навчання, житло, страхування...);

Підтримка освітніх програм:

- з метою підтримки трудових династій галузі оплачувати на умовах, передбачених відповідними нормативними документами, навчання дітей залізничників в галузевих навчальних закладах за спеціальностями, необхідними для залізничного транспорту;
- створення спеціальних фондів підтримки учбових закладів галузі на рівні Укрзалізниці (залізниць України);
- створення спеціальних фондів в учбових закладах із залученням коштів від застосуван-

ня платних форм навчання, спонсорської допомоги та інше;

- затвердження галузевих програм працевлаштування випускників навчальних закладів галузі з встановленням квоти на робочі місця для молодих спеціалістів;
- надавати працівникам залізниці безвідсоткові позики в межах коштів, визначених кошторисом залізниці, для навчання залізничників і їх дітей в закладах освіти. При потребі виробництва, у виняткових випадках, здійснювати підготовку фахівців з вищою освітою в навчальних закладах за кошти залізниці.

Надійшла до редколегії 31.07.2007 р.